

Käsitöö ja kodunduse ainekava

I Õppeaine kirjeldus ja maht

Käsitöö ja kodunduse õpe lõimib teoreetilised teadmised igapäevaelus vajalike praktiliste oskustega. Käsitöö seos tarbekunstiga loob eeldused loominguliseks eneseteostuseks. Käsitöö ja kodunduse ainekava on paindlik - õpitulemuste saavutamiseks on õpetajal võimalus konkreetsete tööesemete ja ülesannete valikul arvestada nii õpilaste soovide, õppekeskkonna tingimuste ja võimalustega, paikkondlike rahvuslike traditsioonidega, kui ka uute tehnoloogiate ja moesuundumustega. Teemade käsitlemisel ei ole kindlat järjekorda, töö planeerimisel saab õppesisu osasid mitut moodi omavahel põimida. Kodundustundides õpitakse tervisliku toitumise põhitõdesid, tasakaalustatud menüü koostamist ja toiduvalmistamist ning arendatakse majandamisoskust. Arutletakse tarbijakäitumise teemal, väärtustatakse keskkonnasäästlikku, oma õigusi ning kohustusi teadvat tarbijat, otsitakse seoseid ja vastuolusid inimeste terviseteadlikkuse ning tegeliku käitumise vahel.

Õppeainena kujundab käsitöö ja kodundus õpilastes praktilist mõtlemist, loovust, arendab käelist tegevust, eneseanalüüsi võimet ning tehnoloogilist kirjaoskust. Õppeaine lõimib teadmisi, mis on omandatud teistes õppeainetes. Loomingulistel ja praktilistel tegevustel on ka lõõgastav funktsioon nii õppetöös kui ka tulevases elus.

Õppe käigus

- arutletakse kunsti, käsitöö ja moe seoste ning käsitöö ja kergetööstuse tähtsuse üle ajaloo ning tänapäeval.
- tutvutakse erinevate materjalide ja nende omadustega ning proovitakse nende kasutamise mitmesuguseid tehnikaid.
- õpitakse nägema ja leidma huvitavaid ning uudseid lahendusi esemete ja toodete disainimisel.
- väärtustatakse rahvuslike kultuuritraditsioonide hoidmist ja arendamist nii käsitöös kui ka kodunduses.
- õpitakse märkama erinevate maade käsitöö- ja toidutraditsioone ning nende seost ajaloo, kliima, usu ja kultuuritavadega.
- kodundustundides õpitakse tervisliku toitumise põhitõdesid, tasakaalustatud menüü koostamist ja toiduvalmistamist ning arendatakse majandamisoskust.
- arutletakse tarbijakäitumise teemal, väärtustatakse keskkonnasäästlikku, oma õigusi ning kohustusi teadvat tarbijat, otsitakse seoseid ja vastuolusid inimeste terviseteadlikkuse ning tegeliku käitumise vahel.

Õppeainena kujundab käsitöö ja kodundus õpilastes praktilist mõtlemist, loovust, arendab käelist tegevust, eneseanalüüsi võimet ning tehnoloogilist kirjaoskust. Õppeaine lõimib teadmisi, mis on omandatud teistes õppeainetes. Loomingulistel ja praktilistel tegevustel on ka lõõgastav funktsioon nii õppetöös kui ka tulevases elus.

Alates neljandast klassist kaks tundi nädalas.

II Õppe- ja kasvatuseesmärgid

- 1) tunneb rõõmu üksi ja koos teistega töötegemisest ning mõistab töö- ja koostööoskuste olulisust igapäeva- ja tulevases tööelus;
- 2) arutleb töö ja tehnoloogia muutumise üle;
- 3) teeb teoks oma loomingulised ideed, kasutades sobivaid tehnikaid ja materjale;
- 4) kasutab loovülesannete täitmiseks materjali kogudes nüüdisaegseid teabevahendeid ning ainekirjandust;
- 5) tunneb ja väärtustab rahvaste kultuuripärandit, omab ülevaadet valdkonnaga seotud ametitest minevikus ja kaasajal;
- 6) analüüsib enda loomingulisi ja tehnoloogilisi võimeid ning teeb valikuid edasisteks õpinguteks;
- 7) teeb tervislikke toiduvalikuid, koostab tasakaalustatud ja mitmekülgse menüü ning valmistab erinevaid toite;
- 8) tuleb toime koduse majapidamise ja pere eelarvega ning käitub teadliku tarbijana.

III Üldpädevuste kujundamise võimalused

Üldpädevuste kujundamine ainevaldkonna õppeainetes

Väärtuspädevus. Loovust arendavad tegevused ja projektid õpetavad arvestama arvamuste ja ideede paljust. Ühised arutelud ning töö ja selle tulemuse analüüsimine aitavad õpilasel kujundada ja põhjendada oma arvamusi, tunda töö rõõmu ning vastutust alustatu lõpule viia.

Õpipädevus. Õpitakse nägema ja analüüsima õppeaine seost erinevate teadmistega ning kogetakse teisteski õppeainetes õpitu vajalikkust praktikas. Töö iseseisev korraldamine alates teabe kogumisest, materjalide ja töötlemisviisi valikust ning lõpetades töö tegemise ja tulemuse analüüsiga arendab suutlikkust probleeme märgata ning lahendada, võimeid hinnata ja arendada ning oma õppimist juhtida.

Suhtlemispädevus. Ühised ülesanded ja projektid võimaldavad õppida teistega arvestama, vajaduse korral teisi aidata ning kogeda koos töötamise eeliseid. Õpilasi suunatakse analüüsima oma käitumist ning selle mõju kaaslastele ja tööle.

Ettevõtlikkuspädevus. Valdkonna ainetes on olulisel kohal avatus loomingulistele ideedele ja originaalsetele vaatenurkadele. Esemeid valmistades läbitakse toote arendamise tsüklil ideed leidmisest kuni valmis esemeni. Aineprojektid võimaldavad õpilastel katsetada oma ideede elluviimist mitmesuguste ettevõtlusmudelite kaudu. Mudelitena võib mõista üksikisiku (õpilase) toodete disaini, valmistamist ja müüki (paralleel FIE-ga), meeskonnatööna näiteks ajutise kohviku rajamist koolis, mingi toote kavandamist ning selle valmistamise organiseerimist klassis.

Lõiming teiste valdkonnapädevuste ja ainevaldkondadega.

Õppeaine lõimib teadmisi, mis on omandatud teistes õppeainetes.

- Võõrkeeled – õpilane kasutab keeleoskust ainealast lisateavet kogudes, arendab funktsionaalset lugemisoskust ja täiendab sõnavara.
- Matemaatika – õpilane kasutab loogilise mõtlemise oskust ja matemaatilisi teadmisi.
- Loodusteadusained – töötatakse erinevate looduslike ja tehismaterjalidega, puututakse kokku mitmete keemiliste ja füüsikaliste protsessidega.
- Kunstiõpetus – erinevate esemete disainimine ning valmistamine pakub õpilastele loomingulise eneseväljenduse võimalusi. Õpitakse hindama uudseid ja isikupäraseid

lahendusi ning märkama esemete disaini funktsionaalsust ja seoseid kunstiloomingu ning kultuuritaustaga.

- Ajalugu- erinevate kultuuride ornamentika, sümbolid ja mustrid
- Geograafia- toidu seos kliima ja geograafilise asendiga

Hindamine

Nii õpetuslikust kui kasvatuslikust aspektist on oluline hinnang tehtud tööle. Õpetajapoolse arvamuse juurde peaks lisanduma kindlasti õpilase eneseanalüüs. Hindamine lähtub õppeeesmärgist ja hindamiskriteeriumidest, see peaks olema võimalikult objektiivne ja usaldusväärne. Hindamine annab tagasisidet ning distsiplineerib õpilast. Õpilane saab teha järeldusi selle kohta, mida ta oskab, mida on õppinud, ning hinnata oma tugevaid ja nõrku külgi.

Hinnata saab:

- kavandamist ja planeerimist (originaalsus, iseseisvus, kavandatu rakendamise võimalikkus, materjalide ja töövahendite valiku otstarbekus, oskus põhjendada oma valikuid),
- tööprotsessi ehk praktilise töö käiku (iseseisvus töös, koostööoskus, materjalide ja vahendite kasutamise oskus, tööohutusnõuete täitmine),
- õpilase arengut (püüdlikkus, käeline ja vaimne areng),
- töö tulemust (kavandatu õnnestumine, eseme kasutuskõlblikkus, esteetilisus jne),
- töö esitlemise oskust.

Hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku õppekava üldosa sätetest.

Tööõpetuses on oluline õpetaja hinnang tehtud tööle.

Õpetaja poolne suunamine annab õpilasele võimaluse ise oma tööd analüüsida ja objektiivselt hinnata.

Hinnates arvestatakse õpilase loovust ülesannet lahendades, töö kulgu ja saavutatud tulemust.

Õppeaine kirjandus:

Käsitöö

- A. Hein, L. Kivilo, A. Linnas, K. Malmstein. Käsitöö. Õpik 5.- 6. klassile. Tln. "Valgus", 1997
- L. Kivilo. Õpi õmblema. Tln. "Valgus", 1988
- K. Guerrier. Lapitöö ja teppimistehnikate entsüklopeedia. Sinisukk, 2002
- A. Pink. Kudumine. IV-IX klass. Saara Kirjastus 2002
- A. Pink. Õmblemine IV – IX klassile. Saara Kirjastus 2003
- A. Pink. Heegeldamine IV – IX klassile. Saara Kirjastus 2004
- A. Pink. Tikkimine IV – IX klassile. Saara Kirjastus 2005
- Ajakirjad ja erialased raamatud
- Internetis leiduvad erialased materjalid

Kodundus - A. Pink. Kodundus. 4.-6. klass. Saara Kirjastus, 2008

- L. Laus, K. Luure, K. Pappel, A. Põdra. Kodundus V- VI klassile. Tln. "Koolibri", 1997
- A. Taba. Tööõpetus. Korrastustööd V-IX kl. Tln. "Valgus" 1991
- Rama võileivaraamat.
- Ripsiku kokaraamat.

- www.ampser.ee
  - www.toitumine.ee
  - www.tarbijakaitseamet.ee
  - Noore tarbija meelespea <http://www.tallinn.ee/tarbija/g7001s50196>
  - Säästva ja tervikliku elustiili portaali www.bioneer.ee
  - Kodumasinatööstuse energiamärgistus <https://www.energia.ee/et/kokkuhoid/energiamaaristus>
  - Pakenditeatmik (märgistus, mis on pakend):
<http://www.envir.ee/orb.aw/class=file/action=preview/id=1092872/Pakenditeatmik.pdf>
  - Millest räägib sulle toidu pakendimärgistus?
http://www.agri.ee/public/juurkataloog/Pollumajandus_ja_toiduturg/2009/Eesti_toit/toidum_rgistus.pdf
- jm Internetis leiduvad erialased materjalid